

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 400)

Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/624)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-619/06340

11.10.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.9.1993 tarihinde kararlaştırılan “Türksoy’un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GEREKÇE

“Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları Birinci Toplantısı”nda ülkemiz ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve KKTC arasında ortak dil, din ve kültürümüzü geliştirmek maksadıyla müşterek kültürel projelerin hazırlanması ve gerçekleştirilmesinin önemi ve yararı üzerinde görüş birliğine varılmış ve ikinci toplantıda da bu amaçla merkezi Ankara’da olmak üzere “Türk Kültürü ve Sanatları Ortak Yönetimi” (TÜRKSOY) adı altında bir uluslararası teşkilatın kurulmasına ittifakla karar verilmiştir.

Daha sonra Almatı’da yapılan üçüncü toplantıda; bu karar doğrultusunda 12 Temmuz 1993 tarihinde ülkemiz ile Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan arasında TÜRKSOY’un kuruluşu ve faaliyet ilkeleri hakkında bir Anlaşma imzalanmıştır.

Türk kültür ve sanatının geliştirilmesi, öğretilmesi, yaygınlaştırılması ve etkin bir şekilde tanıtılması amacıyla yapılacak ortak çalışmalarını üstlenecek bir kuruluş işlevini görmesi ve merkezinin Ankara’da bulunmasının da bu yöndeki çalışmalarda ülkemizin etkinliğinin artırılması açısından TÜRKSOY’un kurulmasında yarar görülmektedir.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/624

Karar No. : 2

12.11.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türksoy’un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 11.11.1993 tarihli 2 nci Birleşiminde Dışişleri ve Kültür Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Ülkemiz ile Türk dilini konuşan Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve KKTC arasında; ortak dil, din, tarih ve kültürel faaliyetlerimizi daha da geliştirerek bu sayede her bakımdan kalıcı ve düzenli dostlukları kurmayı teminen; Türk Kültürlü ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY)’un kuruluşunu ve faaliyet ilkelerini düzenleyen Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca; (TÜRKSOY)’a üye ülkeler olan Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgızistan Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkmenistan’ın Anlaşma’ya ilişkin Kanun Tasarısında KKTC isminin yer almamasının üzüntüslü dile getirilmiş ve buna benzer uluslararası platformda KKTC’nin varlığının yer almasının önemi dile getirilerek, bu yönde çalışmaların yapılması temenni edilmiştir.

Komisyonumuzca; Tasarının önemine binaen; Dışişleri Komisyonunda da öncelikle görüşülmesi dileği temenni olarak kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Nurettin Tokdemir

Hatay

Sözcü

Halil Demir

Aksaray

Üye

Ethem Keleşçi

Afyon

Üye

Ayvaz Gökdemir

Gaziantep

Üye

Halit Dumankaya

İstanbul

Üye

İsmail Kalkandelen

Kocaeli

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanvekili

Ahmet Kabil

Rize

Kâtip

İsmail Karakuyu

Kütahya

Üye

Kâzım Ataoğlu

Bingöl

Üye

Mustafa Baş

İstanbul

Üye

M. Tugay Hasefe

İstanbul

Üye

Ural Köklü

Uşak

(S. Sayısı : 400)

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/624

7.12.1993

Karar No. : 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 25.11.1993 tarihli 5 inci Birleşiminde Kültür Bakanı ve Hükümet temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Türk dili konuşan ülkeler arasında Türk kültür ve sanatının geliştirilmesi, öğretilmesi, yaygınlaştırılması ve etkin şekilde tanıtılması amacıyla yapılacak çalışmaların, merkezi Ankara'da olmak üzere "Türk Kültürü ve Sanatları Ortak Yönetimi" (TÜRKSOY) adı altında kurulacak bir uluslararası teşkilat tarafından yürütülmesini öngören Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca Komisyonumuzca, işbirliği oluşturulması aşamasında İstanbul'da yapılan toplantıdaki prensip kararlarına sahip çıkılması gerektiği hususunun belirtilmesi şeklinde bir temenni kararı alınmıştır.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Erdal İnönü</i>	<i>Fethi Akkoç</i>
İzmir	Bursa
Üye	Üye
<i>Celal Kürkoğlu</i>	<i>Orhan Kilercioğlu</i>
Adıyaman	Ankara
Üye	Üye
<i>Mehmet Sağdıç</i>	<i>Tunç Bilget</i>
Ankara	Aydın
Muhalefet şerhim eklidir	
Üye	Üye
<i>İsmet Sezgin</i>	<i>Kâmran İnan</i>
Aydın	Bitlis
	Muhalefet şerhim eklidir
Üye	Üye
<i>Hüsamettin Örtüç</i>	<i>Doğancan Akyürek</i>
Bursa	İstanbul
Muhalefet şerhim eklidir	
Üye	Üye
<i>Atilla Hun</i>	<i>Atilla Mutman</i>
Kars	İzmir

Üye

Ali Eser

Samsun

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 400)

25 KASIM 1993 TARİH, 5 SAYILI TOPLANTI GÜNDEMİNİN 3 ÜNCÜ MADDESİNE İLİŞKİN

MUHALEFET ŞERHİMİZ

Kurucu üye olarak Birinci İstanbul Toplantısı sonuç Bildirgesinde imzası bulunmasına rağmen, TÜRKSOY anlaşma metninde yer verilmeyen ve imza sahibi diğer Cumhuriyetler tarafından bu defa kapsam dışı kalması hususunda ısrar edilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini resmen tanıyan tek Devlet olarak bu konuda kararlılığımızı tescil ve ifade açısından bu anlaşmanın kabulünün uygun olamayacağı görüşündeyiz.

Mehtem Sağdıç
Ankara Milletvekili

Kâmrân İnan
Bitlis Milletvekili

Hüsamettin Özüç
Bursa Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgızistan Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkmenistan arasında 12 Temmuz 1993 tarihinde Almatı'da imzalanan "Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

M. Gölhan

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

G. Müftüoğlu

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. Çiloğlu

Devlet Bakanı

A. Şanal

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

M. Gazioğlu

Maliye Bakanı

İ. Atilla

Bayındırlık ve İskân Bakanı

O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

A. Ateş

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

C. Erhan

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

N. Mentese

Sağlık Bakanı

R. Serdaroğlu

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

H. Ekinci

Çevre Bakanı

R. Akçalı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 400)

**MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Türksoy'un Kuruluşu ve Faaliyet İlkeleri Hakkında anlaşmanın Onaylanmasının Ugun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKSOY'UN KURULUŞU VE FAALİYET İLKELERİ HAKKINDA ANLAŞMA

İşbu Anlaşmaya katılan ve bundan sonra "tarafklar" olarak adlandırılacak, Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgızistan Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan,

— Türk kökenli ve Türk dili konuşan, Türk ülkeleri ve halkların birbirlerini daha iyi anlamalarını sağlamak,

— Türk kültürünün, tüm insanlık medeniyetinin oluşmasında önemli bir yer tuttuğunu ve Türk dili konuşan ülke ve halkların kültür ve sanatının korunması, yeniden canlandırılması ve gelişmesinin gerekli olduğunu gözönünde bulundurarak,

— Ülkelerin gelecek kuşaklarına millî kültürün esaslarını öğretmek ve böylece karşılıklı dostane temaslar sağlamak amacıyla,

— Kültür alanındaki tüm uluslararası anlaşma ve sözleşmeleri dikkate alarak, şu hususlarda anlaşmaya varmışlardır :

Madde 1

Tarafklar, Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanlarının 19-20 Haziran 1992 İstanbul ve 30 Kasım - 2 Aralık 1992 Bakü toplantılarında kabul ettikleri kararlara ve belgelere bağlı kalarak, Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY) adlı uluslararası bir teşkilat kurmuşlardır.

Madde 2

TÜRKSOY faaliyetini, altı ayda bir alfabetik sıraya göre TÜRKSOY'un koordinatörü olan Kültür Bakanının başkanlığını deruhte ettiği, Kültür Bakanlığı Konseyi tarafından tesbit edilen proje ve programlar uyarınca yürütür. Koordinatör en az iki ülkenin teklifi üzerine konseyi olağanüstü toplantıya çağırabilir.

Madde 3

Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları Konseyi, TÜRKSOY'un Genel Müdürlüğü oy çokluğuyla tayin eder.

TÜRKSOY'un Genel Müdürü, TÜRKSOY'un personelini ve personelin görev kapsamını tesbit ve tayin eder.

Madde 4

Katılan ülkeler, Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetiminde Kültür Bakanları tarafından tayin edilen bir temsilci görevlendirirler.

Madde 5

TÜRKSOY'un faaliyetine ilişkin kararlar, Kültür Bakanları Konseyince oy çokluğuyla alınır.

Madde 6

Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetiminin merkezi Ankara'da yerleşiktir.

Madde 7

TÜRKSOY'un malî kaynağı, Kültür Bakanları Daimî Konseyi tarafından tesbit edilecek katkı payları ile oluşan bir Fon'da toplanır. Katkı payları ile Fon'un işleyişine ilişkin mevzuat her yıl yenilenecek bir Protokol ile tesbit edilir.

TÜRKSOY Fonu kendine ilave malî kaynak yaratmak için, uluslararası hukuka ve kurallara aykırı olmayan her türlü faaliyet ve girişimi yapar.

Madde 8

Bu Anlaşma, Tarafların herbirinin mevzuatına uygun olarak, Anlaşmayı onay veya kabulünü depoziter devlet olan Türkiye'ye bildirdiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 9

Bu Anlaşma Almatı'da 12 Temmuz 1993 tarihinde Azerice, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Türkçe ve Türkmence altı nüsha olarak düzenlenmiş olup, her altı metin de aynı derecede geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA
KÜLTÜR BAKANI
D. FIKRİ SAĞLAR

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ ADINA
KÜLTÜR BAKANI
POLAT BÜLBÜLOĞLU

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ ADINA
KÜLTÜR BAKANI
ERKEGALİ RAHMEDİYEV

KIRGIZİSTAN CUMHURİYETİ ADINA
KÜLTÜR BAKANI
DANIYAL NAZARMATOV

ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ ADINA
KÜLTÜR BAKANI
ZAFAR HAKİMOV

TÜRKMENİSTAN ADINA
KÜLTÜR BAKANI
GELDİMURAD NURMUHAMMEDOV

